

exekuční právo zástavní k pohledávce nabyté realisuje prodejem (§ 317 ex. ř.) a nikoliv příkázání pohledávky (§§ 303 násl., 318 ex. ř.).

Remitent viz **Směnka**.

Rencontre (v trest. právu voj.).

I. **P o j e m.**

Rencontrem rozumí se všechny bitky, ku kterým dojde mezi osobami vojenskými na místě samém se zbraní v ruce. Rencontre liší se od souboje tím, že souboj koná se za jistých příprav a formálností, zpravidla tedy nekoná se na místě samém, kromě toho užívá se při něm zbraní rozmanitého druhu, kdežto rencontre předpokládá užití zbraně, kterouž oprávněna jest vojenská osoba nositi. Od všech jiných způsobů bitek a rvaček liší se rencontre dále i tím, že obyčejné bitky nebo rvačky mohou se strhnouti i mezi vojenskými a civilními osobami, kdežto k rencontre dojíti může toliko mezi osobami vojenskými. Rencontre trestá se dílem jakožto zločin dílem jakožto přečin spáchaný proti služebním povinnostem vojenským nebo proti povinnostem stavu.

II. **Zločinem** jest rencontre v těchto případech:

1. Kdokoli vyzve svého představeného na souboj nebo k bitce na místě samém ve službě nebo vzhledem k předchozímu služebnímu poměru chtěje si zjednatí dostiučinění za domnělé příkoří, propadá již za toto vyzvání, třeba k souboji nebo bitce ani nedošlo, trestu žaláře od jednoho do 5 let (§ 155); jestliž tím spáchán zločin porušení podřízenosti (subordinace).

2. Užije-li důstojník pro domnělou nebo skutečně učiněnou urážku proti důstojníku zbraně na místě, podléhá, nebylo-li jednáno v mezích oprávněné sebeobrany a byla-li jedna strana usmrcena, trestu žaláře od jednoho do 5 let; došlo-li k těžkému tělesnému poškození jedné strany, nastupuje trest od šesti měsíců do jednoho roku, a může býti za přitěžujících okolností prodloužen až na 5 let (§ 445).

III. **Rencontre jakožto přečin:**

1. Došlo-li v takovýchto bitkách mezi důstojníky se smrtící zbraní k menšímu poškození, trestají se jako přečin vězením, po případě tuhým vězením od 1 do 6 měsíců (§ 682).

2. Téhož přečinu se dopouští, kdo podněcováním způsobil takovou bitku mezi důstojníky, a podléhá trestu jako práč nebo bíjící se (§ 683).

IV. **Spoluvina:**

Samostatný velitel, kterýž úmyslně nezabrání bitce naznačené v § 445, jakkoli tak učiniti mohl, nebo vojenský soudce, kterýž opomene podrobiti soudnímu vyšetřování osobu právomoci jeho podléhající, jakkoli věděl o takovémto přestupku zákona, dopouští se tím sám trestného činu, kterýž jest dle okolností zneužitím úřední nebo služební moci nebo nadržováním, kteréž trestá se jako zločin nebo přečin podle ustanovení hlavy páté nebo dvacáté druhé voj. zák. trest. nebo podle ustanovení hlavy druhé dílu pátého voj. zák. trest. (§ 447).

Renta doživotní (důchod doživotní).

I. **P o j e m.**

Dle práva rakouského jest renta doživotní roční dávka, kterou slibuje někdo určité osobě na doživotí nebo na určitou dobu života. Smlouva o doživotní rentu jest pak přijatý slib, jímž se někdo zavazuje jisté osobě dávat za peníze nebo za věc v penězích oceněnou ujednanou roční dávku,

pokud osoba ta bude na živu. Pojem renty doživotní vyskytoval se před sděláním obč. zákonníka v národním hospodářství, zejména v onom prvotním tvaru úvěru státního, z něhož vytvořily se pak dluhy státní renty; státu bylo potřebí peněz a proto přijímal je od soukromníků, jimž se nesplácel zapůjčený kapitál, nýbrž přislíbena jim na doživotí určitá roční renta (důchod) nebo vlastně vysoké sůrokování (úroky). I klesal přirozeně úvěr státu a opatřování peníze na takovéto doživotní renty stávalo se co den obtížnějším; tu vynašel Vlach Lorenzo Touti nový druh doživotní renty — dle něho »tontina« zvané (prvně zavedena ve Francii r. 1653) —; dle něho zapůjčovala potřebný kapitál celá společnost na úroky v zemi obvyklé a úroky tyto vyplácely se v celém obnosu na žijící členy společnosti.

Smlouvy o doživotní důchod uzavírány byly pak netoliko se státem, nýbrž i mezi soukromými osobami a měly pro kupce renty (doživotního důchodního) za účel pojistiti si na celé doživotí výnosnější a stále zaopatření propůjčením kapitálu peněžního nebo hospodářského (obyčejně celého jmění). Účelem pak prodatele renty bylo nabýti lacino kapitálu peněžitého nebo hospodářského pro ten případ, že by poživatel důchodu za krátkou dobu zemřel.

Odtud shledáváme v příslušných ustanoveních obč. zák. dva znaky smlouvy o doživotní důchod: znak smlouvy odvažné se stanoviska jednoho smluvníka (toho, kdo rentu poskytuje) a znak smlouvy nepojmenované (reálného kontraktu) mající zajistiti výživu se strany kontrahenta druhého (poživatele renty).

Tento poslední moment smlouvy o doživotní důchod a pochodící z toho důsledky byly namnoze ignorovány, jakkoli vyplývají jak z povahy a vývoje tohoto právního institutu, tak i s důstatek zřejmě vyjádřeny jsou v auticipačním plnění (§ 1286 o. o. z.) i v § 1287 o. o. z.; dle něhož ditky poživatele renty smějí pro své vlastní účely alimentární činiti nárok toliko k méně postradatelnému dílu renty.

II. Doživotní renta a výměnek.

Doživotní důchod byl formou, ve které se zajišťovalo šlechtě a stavu měšťanskému živobytí a zaopatření stavu přiměřené; obč. zákonník měl patrně jen tento důchod na zřeteli a nikoli selský výměnek, o němž se v obč. zákonníku vůbec zmínka nečiní, jakkoli beze vsí pochybnosti poměry výměnkové v té době již se vyskytovaly, leč pod vlivem svazku poddanského neměly úplné účinnosti právní. Praktický život zplodil však poměry opačné. Doživotní důchod, pominuv docela v úvěru státním a v poměrech soukromých přicházeje jen po řídku, stal se zřízením zcela nepraktickým, zastaralým, takže vymřel i u jednotlivých pojišťovacích ústavů, které přejaly je z doby dřívější. Výměnek naproti tomu, o němž právě zákon nepojednává, nabyl v poměrech zemědělských půdy nejrozsáhlejší a proto jako právní instituce zjednal si tím většího významu zasahuje hluboce v hospodářský život selský a v úzké jsa souvislosti se selským dvorským právem a s právem nejbližších dědiců. Ježto pak doživotní důchod a výměnek zaměnily si významnost svou pro národní hospodářství a život právní a právní poměry důchodu doživotního přeneseny celým svým zákonným obsahem na výměnek, judikatura pak v nečetných jen případech měla co činiti s doživotním důchodem, lze co do pojmání doživotního důchodu v praxi odkázati na pojem výměnku. V právním vytváření jeho

dála se ovšem po drahnou dobu ta chyba, že se spatřoval v něm i v jeho vzoru (doživotním důchodu) jakožto jedinký právní podklad moment aleatorní (smlouvy odrážné), kdežto se zřetele vzat moment pojištění živobytí. Pro vznik důchodu doživotního i výměnku spočívá charakteristická známka právě v tom, že mají za účel zajistiti výživu stavu přiměřenou buďto peněžitou náhradou, jakž tomu obyčejně jest při doživotním důchodu, nebo dávkami naturálními a plněním, které bývá částí výživy (potrava, oděv, byt, palivo atd.), což pravidlem jest při výměnku.

Rozhodnutí ze dne 16. září 1857 sb. »Gl. U.« č. 1035 podalo tuto definici: »Výměnkem rozumí se všeobecně ona alimentace, kterou poskytuje přejímatel hospodářství odstupujícím.« Rozhodnutí ze dne 12. prosince 1867, ze dne 13. srpna 1868, ze dne 9. března 1870, ze dne 19. února 1873, sb. »Gl. U.« č. 2945, 3110, 3746, 4881 posuzují pak výměnek za osobní služebnost a připouštějí vésti exekuci toliko sekvestrací, kdežto rozh. ze dne 20. dubna 1865 sb. »Gl. U.« č. 2161 připouští exekuční odhad výměnku.

Rozh. ze dne 2. září 1873 sb. »Gl. U.« č. 5067 nespátřuje ve výměnku ani služebnosti ani břemene reálného, nýbrž toliko pohledávku zástavou zjištěnou »po způsobu doživotní renty«, která dochází uspokojení dle své priority a výše ceny kupní. Rozh. ze dne 11. ledna 1881 sb. »Gl. U.« č. 8248 povolovalo exekuci na výměnek v knihách nezapsaný, kterýž pokládala I. instance za svrchovaně osobní právo vykonatelné držitelem samým; »ježto prý v povaze výměnku není překážky, aby na výměnek vtěleno bylo právo zástavní«.

Teprve v rozh. ze dne 14. února 1883 sb. »Gl. U.« č. 9310 praví se zcela jasně, že výměnek dle právní povahy své k tomu určen jest, aby zajistil živobytí oprávněné osoby (výměnkáře); do jisté míry souhlasí v tom i rozh. ze dne 15. prosince 1885 sb. »Gl. U.« č. 11.385 prohlášující: »Naproti tomu nelze výměnek i co do výkonu převáděti, máť rodinný ráz. Zavázaný chce plniti toliko této osobě a nikoli jiné. Tím liší se výměnek od smlouvy o důchod doživotní.«

Zcela neurčité jest však opět rozh. ze dne 12. září 1888 (Linkova sbírka č. 438): »Výměnek nelze bez dalšího posuzovati dle zákonných ustanovení o služebnosti. Výměnek má naopak povahu doživotního důchodu záležejícího v určitých dávkách a přísluší vždy, jmenovitě pokud jde o výměnek bytu, výměnkáři pro vlastní jeho osobnost. Četné modalitý výměnku praxí vytvořené lze vysvětliti toliko vzhledem k alimentární povaze doživotní renty i v zákonu vyznačené, jako ku př. svrchovaně (čistě) osobní vlastnost práva výměnku, kteráž nedopouští převod tohoto práva na osoby třetí, dále nemožnost, aby se jakkost plnění jednostranně dala změnití nebo aby o takovouto změnu bylo lze žádati, neodvislost plnění na množství a povaze produktů na postoupeném statků docílených, ba dokonce i na zániku statku samého, anť přejímatel vzal na se závazek, poskytovatí kvantum výživného určené ve smlouvě o doživotní důchod nebo výměnek bez ohledu na výnosnost nebo trvání statku. S druhé strany jest však i závazek přejímatele kapitálu resp. statku čistě osobním a nemůže býti nikterak — jsa pojištěn na přejetém statku pravém zástavním — osobou přejímatelovou uvolněn a proměněn v pouhou služebnost nebo břímě reální.«